

Príhovory na všedné dni 3

17. - 24. týždeň po Päťdesiatnici

Miron Kerul-Kmec

Miron Kerul'-Kmec

Príhovory na všedné dni 3

17. – 24. týždeň po Päťdesiatnici

2023

© **Miron Keruľ-Kmec**

Príhovory na všedné dni 3 - 17. - 24. týždeň po Päťdesiatnici

Vydavateľ: FILOKALIA

Návrh obálky a grafická úprava

Štefan Keruľ-Kmec ml.

ISBN 978-80-8233-145-8

17. TÝŽDEŇ PO PÄŤDESIATNICI

PONDELOK

Ef 1, 22 - 2, 3

Zamyslenie sa nad súčasnou dobou nás nenapĺňa veľkým optimizmom. Rôzne spoločenské neporiadky, rastúca kriminalita, netolerancia, výbuchy vášní každého druhu, to je realita, s ktorou sa každodenne stretávame. Keď k tomu pripočítame osobné nezdary, viny, strach a utrpenie, chytí nás azda pokušenie kapitulovať, a tak uznať víťazstvo zla. Nie je tajomstvom, že to aj robíme. Musíme si však uvedomiť, že mnoho z tých negatívnych javov okolo nás a v nás máme povinnosť odstraňovať svojím zaangažovaním sa.

Nemusíme sa báť zdanlivej prevahy zla. Zlo je už navždy porazené. Ježiš Kristus premohol všetku zlobu tým, že prešiel krvavou cestou smrti k Otcovi. V tomto totálnom darovaní svojho života Ježiš vyvrátil všetky zdroje hriechu. Urobil pravý opak toho, čo urobili prví ľudia, pravý opak, čo urobili všetci ľudia. Kristus nielenže vyvrátil korene hriechu, ale ho aj zneškodnil tým, že prijal jeho následky v obeti na kríži. Takto sa stal „*pôvodcom večnej spásy pre všetkých, ktorí ho poslúchajú*“ (Hebr 5, 9).

Poznávame síce negatívne veci okolo nás i v nás, stretáva nás bolesť, utrpenie rôzneho druhu, ale za tým všetkým je Boh, ktorý zachraňuje k plnosti života. Tienisté stránky života ostávajú, ale pre kresťana to nie je dôvod k zúfalstvu. Nasleduje s dôverou Krista a ostáva v pokoji i uprostred zmätkov a negatív tohto sveta.

Mk 10, 14-30

Denne môžeme byť svedkami prejavov choroby, ktorou trpí spoločnosť. Tejto chorobe môžeme dať názov: honba za peniazmi. Nie je ťažké jej podľahnúť. Trh vyvoláva všelijaké veci: pekné i užitoč-

né. Jedna vec vyvoláva potrebu ďalšej. Nestačí kúpiť magnetofón. K nemu potrebujeme pásky a tie tiež niečo stoja. Preto treba peniaze. A tak sa plašíme, namáhame, aby sme mali peniaze. Nie že by neboli potrebné, ale stávajú sa zlom, keď určujú zmysel nášho života.

Peniaze neprinášajú šťastie. Londýnsky Nathanael Rotschild zanechal po sebe majetok v hodnote tisíc miliónov dolárov. No pre ochrnutie sa nemohol ani pohnúť. Nakoniec ešte aj oslepol. „Obetoval by som celý svoj majetok, keby som sa mohol pohybovať,“ vravel.

Milionárovi Krupovi prasklo srdce zo žiaľu, keď zistil, že mu jeho príbuzní a známi závidia úspech a bohatstvo. „Ako rád by som vymenil úspech v podnikaní a celé svoje bohatstvo za úprimnú bratskú lásku a vzájomnú dobroprajnosť hoci aj v najchudobnejšej rodine sveta!“ povedal svojmu lekárovi krátko pred smrťou.¹

To sú len dva prípady z mnohých, kde je jasne vidieť, že peniaze nemajú moc urobiť človeka šťastným. Boh je pravým zdrojom šťastia pre človeka. Ale ak budeme zameraní na peniaze, ľahko sa môže stať, že ich nadobúdanie nám odoberie čas na Boha, stratíme s ním kontakt, a tak sa ochudobníme o všetky dobré, ktoré nám chce darovať. Budme preto i v otázke duchovných vecí rovnako múdri ako v otázkach materiálnych vecí.

UTOROK

Ef 2, 19 - 3, 7

Čítame z listu svätého apoštola Pavla veriacim v Efeze. Efez bol hlavným mestom rímskej provincie a dôležitým kultúrnym a hospodárskym centrom na maloázijskom pobreží. Kvitnúci obchod, bohatstvo, kult Diany a jej nádherný chrám, to všetko vábilo ľudí do Efezu, ktorý nazývali Svetlo Ázie.

¹ Podľa: *Svetlo* 1995, č. 41, s. 16.

Svätý Pavol si uvedomoval, ako môže bohatstvo, prepych a neviazanosť efezského prístavu ohroziť veľké duchovné bohatstvo, ktoré tamojší kresťania prijali. V celom liste môžeme badať snahu o upevnenie a zosilnie ich viery.

V prvej časti listu hovorí o Cirkvi ako o mystickom Kristovom tele. Kresťania sú spojení v Kristovi a skrze Krista v jednom tajomnom tele, v Cirkvi. Cirkev je teda miestom, kde miznú všetky rozdiely, rasové či spoločenské. Všetci kresťania sú údmi toho istého tela, ktorého hlavou je Kristus.

V druhej mravoučnej časti listu Pavol povzbudzuje k životu hodnému kresťanského povolania, teda k svätosti života.

Situácia v Efeze je svojimi znakmi porovnateľná s našou. I kresťania dnešnej doby potrebujú povzbudenie pre vytrvalosť vo viere. Ako prijímame slová Svätého písma? Zaujímame sa a prijímame učenie Cirkvi? Poznáme encykliky Svätého Otca, ktoré pomáhajú zorientovať sa v tomto svete? Pochopme, že skutočná viera sa nezakladá na nejakých predstavách a pocitoch, ale na pevnom základe, ktorým je Božie slovo a učenie Cirkvi.

Mk 11, 11-23

Chrám je miesto stretnutia človeka s Bohom. Preto všade tam, kde sú kresťania, všade tam stoja chrámy. Sú veľmi dôležité pre naše posvätenie, ale ešte väčšiu dôležitosť má náš život z viery. Svätý Pavol to pekne povedal: „Neviete, že ste Boží chrám a že vo vás prebýva Boží Duch?“

Zamyslime sa však, či žijeme v stave Božej milosti a tým sme Božím chrámom alebo azda potrebujeme „vyčistenie tohto chrámu“?

Milosť je Božia prítomnosť. Sestra Alžbeta od Najsv. Trojice, karmelitánka z Dijonu, povedala: „Boh je vo mne a ja v Bohu. To je môj život.“ Milosť znamená skutočnú účasť na Božej prirodzenosti a na Božom živote. Známa teologická zásada hovorí: „Milosť je začiatok slávy.“ To znamená, že milosť už nejakým spôsobom sprítomňuje večný život.

Kresťan je pozvaný, aby žil v Božej milosti. A to nielen príležitostne, ale každý deň, každú jednu hodinu. Milosť rozhoduje o kvalite skutkov a života človeka: či sú to skutky ľudské alebo Božské, či sú pre tento čas, či pre večnosť.

Milosť dáva človeku cenu, pretože ho uschopňuje k večnému životu. Tragédiou človeka je, ak odmieta Božiu milosť, ak netúži a neusiľuje sa o život v milosti.

Svätý Tomáš Akvinský učí, že milosť posväcujúca je semenom budúcej slávy. Pokiaľ duša vytrvá v milosti, tak jej to stačí k spásu.

STREDA

Ef 3, 8-21

Svätý apoštol Pavol pokladá za veľkú milosť zvestovať evanjelium pohanom. Dobre vníma Božiu dobrotu, ktorá všetkým ľuďom odkrýva plán spásy. Viera v Ježiša Krista vyslobodzuje človeka z každého väzenia, ktoré ho pripravuje o dôstojnosť.

„Keď Cirkev zvestuje človeku Božiu spásu, keď mu svojimi sviatosťami ponúka a sprostredkuje Boží život, keď jeho životu dáva orientáciu príkazom lásky k Bohu a bližnému, prispieva k obohateniu dôstojnosti človeka“ (Centisimus annus, 55).

I nám sa zvestuje toto posolstvo Božej spásy. Vieme si predstaviť svet i život vo svetle evanjeliového ideálu. No zdá sa nám, že nemáme dosť síl na uskutočnenie Ježišových slov. Prekážky, ktoré spoznávame, sa nám zdajú príliš veľké.

Najväčšou prekážkou je však sebaláska. Svätý Augustín to pekne vystihol, keď napísal: „Dve lásky budovali dve mestá. Sebaláska, ktorá pre pozemské mesto odmietla Boha a láska k Bohu, ktorá pre nebeské mesto odmietla seba.“

Sebaláska je najväčšou prekážkou pre prijatie evanjelia. Za každým odmietnutím evanjeliového ideálu stojí sebaláska. Preto musíme voči

nej vytrvalo bojovať a nahrádzať ju láskou k Bohu. Len tak zakúsime vzrast bratskej lásky, spravodlivosti a pokoja, teda Božieho kráľovstva. Len tak prijmemo dôstojnosť, ktorú človeku dáva viera v Ježiša Krista.

Mk 11, 22-26

Ak sa usilujeme dôsledne žiť kresťanský život, potom sa veľmi zreteľne stretávame s ovocím nevery vo svete okolo nás. Je celkom prirodzené, že nás to trápi a že si potajomky prajeme mať nejaký prostriedok, moc, aby sme mohli odstrániť to, čo je zdrojom nešťastia, nepokoja, ťažkostí.

Dnes nám ukazuje prostriedok, ktorý nám dá moc riešiť tieto ťažkosti. Hovorí: „*Majte vieru v Boha. Veru hovorím vám: Keď niekto povie tomuto vrchu: «Zdvihni sa a hod' sa do mora» a vo svojom srdci nezapochybuje, ale uverí, že sa stane, čo povedal, stane sa mu to*“ (Mk 11, 23).

Tieto slová povedal Spasiteľ učeníkom krátko potom, ako videli vyschnutý figovník, ktorý Kristus prekliat. Pod výrazom „vrch“ sa chápala veľká ťažkosť. Ak budú učeníkom pri vykonávaní služby pre Boha stáť v ceste ťažkosti veľké ako vrchy, stačí len vo viere v Boha rozkázať a cesta sa uvoľní .

Toto je cesta, ako pristupovať k riešeniu problémov i v našom živote. Ak žijeme tieto slová, dokážeme pohnúť i s tými ťažkosťami, ktoré sú na prvý pohľad neriešiteľné.

Jean-Luc Moens vo svojej knihe *Evanjelizovať znamená milovať* rozpráva tento príbeh. Pred niekoľkými rokmi si môj priateľ musel vziať taxík, aby prišiel včas na modlitbové stretnutie. Keď zistil, že na spätnom zrkadle visí zázračná medaila Panny Márie, spýtal sa vodiča na dôvod.

Taxikár mu vysvetlil, že pred rokom vzal do taxíka dievča. Bolo to vo veľmi ťažkej chvíli jeho života. Uvažoval, že ukončí svoj život. Táto dievčina mu vtedy začala rozprávať o Ježišovi, o Panne Márii, o modlitbe a darovala mu zázračnú medailu. Tento rozhovor úplne zmenil jeho život.

V tom bode rozhovoru bol môj priateľ na mieste určenia. Keď vodič zbadal dom, zvolal: „Práve tu som pred rokom vyložil moju zákazníčku. Volala sa Mária-Pierre! Viete, keby mi nebola rozprávala v ten večer o Ježišovi, už by som nebol medzi živými. Totiž skôr, ako som ju vzal do taxíka, bol som rozhodnutý zaparkovať taxík v garáži a spáchať samovraždu...“²

Veľa ovocia nevery a hriechu odstránime zo svojho okolia, ak budeme žiť evanjeliové prisľúbenie, ktoré sme dnes dostali od nášho Spasiteľa.

ŠTVRTOK

Ef 4, 14-17

Nenájde sa azda nik, kto by chcel život prežiť len tak bezcieľne. Preto si dávame rôzne ciele, ktoré chceme dosiahnuť. Pre jedného je to kariéra v práci, pre iného nadobudnutie majetku, ďalší žije pre svoje deti a niektorí len pre zábavu, pôžitky. Tieto ciele však skôr či neskôr stroskotávajú. Dôchodok ukončí pracovnú kariéru, deti dorastú a rozídu sa, peniaze sa rozkotúlajú, zábava omrzí. Vtedy má človek pocit, že žil akosi naprázdno, že jeho život nemá žiadnu cenu.

Aby sme sa vyhli podobnému stroskotaniu, nech nás poučia slová svätého Pavla: „*Už nežite, ako žijú pohania, v márnosti svojho zmysľania...*“ (Ef 4, 17).

Nikto z nás nežije náhodou. Každého z nás Boh chcel a s každým má svoj celkom osobitný plán. Ak hľadáme jeho vôľu a žijeme podľa nej, pomaly naplníme tento jeho plán. Jednoducho povedané, je potrebné si za svoj životný cieľ zvoliť Boha. V tomto zameraní sa potom bude odvíjať náš život so všetkými jeho potrebami a povinnosťami.

² MOES, J. L.: *Evanjelizovať znamená milovať*. Nitra : Vydavateľstvo Garko, 1995, s. 73.

Takto nikdy nezažijeme pocit, že sme žili naprázdno. Jedine Boh dokáže úplne uspokojiť ľudské srdce.

K tomu si však musíme osvojiť umenie múdreho života. Spočíva v jednoduchej rade: dobre a naplno prežiť prítomný okamžik. Nestarať sa o minulosť, ale zveriť ju Božiemu milosrdenstvu a rovnako sa nestarať o budúcnosť, pretože tá vôbec nemusí byť. Srdce nasmerované na Boha a podľa Božej vôle prežitý okamžik za okamžikom, to je cesta k hodnotnému, krásnemu pozemskému životu, ktorý takto dáva nádej pre blaženú večnosť.

Mk 11, 27-33

Nedávno som bol na jednom úrade. Potreboval som vybaviť jednu záležitosť, o ktorej som si myslel, že je celkom jednoduchá. No mýlil som sa. Úradník odmietol moju žiadosť s odôvodnením, že mi ešte treba to a ešte ono. Na chodbe som stretol známeho. Tak trošku namrzený som mu vysvetlil, ako som pochodil. Pozrel do mojich papierov a povedal: „Viete, on vám to mohol urobiť, len sa mu asi nechcelo. To čo máte, stačí k schváleniu vašej žiadosti.“

Veľkňazi, zákonníci a starší z dnešného evanjelia mi veľmi pripomínajú tohto úradníka. Boli svedkami mnohých zázrakov a divov, ktoré Ježiš vykonal. Nemohli im uniknúť jeho slová plné múdrosti. Napriek tomu žiadajú nové dôkazy. Buď sa im nechce, alebo nechcú vyvodit' z predchádzajúceho poznania záver, že Ježiš je Mesiáš. Ich je nepochopiteľná. Žiadosť o dôkaz je podmienená túžbou nájsť na Ježišovi niečo, čím by ho definitívne odstránili.

Ježiš už urobil mnohé znamenia a nie je ochotný splňať ďalšie ich rozmary. Šalamún neurobil nijaké znamenie. Ani Jonáš neurobil v Ninive nijaký zázrak. A predsa i kráľovná zo Sáby, Ninivčania uverili a otvorili sa Bohu. Pohanskej kráľovnej stačila Šalamúnova múdrosť, obyvateľom Ninive k pokániu stačili prorokove kázne. Ježiš vykonal

nepomerne viac a Židia napriek tomu si trúfajú klásť stále nové podmienky.

Kristovo poslanstvo prichádza i k nám a kde tu môžeme pozorovať podobnú reakciu: „Uveril by som, keby...“ Alebo, aby sme vyzerali dobre, rozriedime evanjeliové poslanstvo v takej miere, akú pohodlne dokážeme naplniť. Kristus však od nás neočakáva ani neochotu, ani čiastkové prijatie evanjelia. Očakáva od nás silnú vieru, činorodú, odmietajúcu akýkoľvek kompromis.

PIATOK

Ef 4, 17-25

Dnešné čítanie z listu Efezanom dáva vážne napomenutie pre život: „Už nežite, ako žijú pohania,...“ Aby sme spoznali, ako žijú pohania, stačí sa pozrieť okolo seba. Čo charakterizuje život dnešných pohanov, to bolo zaiste i znakom pohanského života v dobe sv. Pavla. Ide hlavne o dve veci. Predovšetkým je to záujem len o hmotné a pozemské veci a tým druhým je, že myslia len na svoj prospech alebo na prospech ľudí, ktorých majú radi.

Takýto spôsob života nie je hodný kresťana, pretože kresťan je povoláný k novému životu. K životu s Bohom. V tomto zmysle máme prijať výzvu sv. Pavla, aby sme si „obliekli nového človeka“. Ihneď nám to aj vysvetľuje, aký je ten nový človek. Je podobný Kristovi. Na Kristovi jasne vidíme, čo znamená byť človekom podľa Božieho vzoru. Jemu neišlo o vlastný prospech, ale o druhých. Mal srdce plné lásky, dokonca i k nepriateľom. Nestaval sa do popredia, nepanoval, ale slúžil. Správne užíval všetky veci. Nepriľnul k majetku, moci ani k sláve. Hľa, to je obraz nového človeka.

Nie je jednoduché takto žiť, ale je to povinnosťou každého pokrsťeného. Kráčajme teda životom s očami upretými na Ježiša a s Božou

pomocou usilujme sa mu vo všetkom podobať, aby sme nežili ako pohania, ale dôstojne, ako Božie deti!

Mk 12, 1-12

Nezriedka sa stretávame s hlásateľmi nových učení, ktorí ohlasujú záchranu človeka. Ide o rôzne sekty, ktoré sa chcú svojím falošným učením hrať na spasiteľov ľudstva. Ale môžu to byť aj rôzne spoločenské systémy, ktoré vo svojej nadutosti sa cítia schopné vyriešiť všetky problémy sveta.

My vieme, že pravý Spasiteľ už prišiel v osobe Ježiša Krista. Dokonal dielo vykúpenia, ktoré ho poslal uskutočniť Otec. Prišiel, aby každému, kto v neho verí, daroval večný život.

Oslavujeme jeho spasiteľské dielo, ale predsa sa možno v kútiku srdca skrýva otázka: „Sme vykúpený ľud. Ale nestroskotalo Ježišovo vykupiteľské dielo vinou zlých a nehodných kresťanov? Spomeňme pritom na všetky tie tienisté stránky dejín Cirkvi.

Kristus vykonal dielo, pre ktoré prišiel na svet. A my, hoci máme účasť na rôznych hriechoch, môžeme dúfať v spásu, ktorá je v Kristovi, napriek našim slabostiam a vinám. Máme niest' túto nádej všetkým okolo nás a nemusíme zúfať, keď sa nám bude zdať, že zlo napriek tomu zdanlivo triumfuje. Spása sveta totiž nie je položená na našom diele, ale na vykupiteľskom diele Ježiša Krista.

SOBOTA

1 Kor 14, 20-25

Keď vo Svätom písme čítame o živote prvých kresťanov, často narážame na zmienky o rôznych charizmách. Svätý apoštol Pavol na začiatku prvého listu Korinťanom ďakuje Bohu za to, že boli v Kristovi obohatení vo všetkom, takže im „nechýba nijaký dar milosti“. To však neznamená, že kde sa objavujú charizmy, tam sa musí

zároveň objaviť svätosť. Život korintských veriacych totiž nebol najpríkladnejší.

Keď svätý Pavol rieši vo svojom liste problémy cirkvi v Korinte, dotýka sa aj správneho používania charizmy jazykov. Táto charizma bola veľmi častá, ale práve kvôli nej dochádzalo k neporiadkom pri bohoslužbách. Je to skutočný dar Svätého Ducha, ale je užitočný v prvom rade pre toho, kto ho dostal. Tento dar môžeme označiť ako istý druh modlitby srdca. Ak sa však používa v spoločenstve, kde niet nikoho, kto by mal dar vyložiť túto modlitbu v jazykoch, potom je pre spoločenstvo neužitočná. Veriaci v Korinte využívali tento dar ako znak duchovnej nadradenosti namiesto toho, aby ním budovali duchovnú jednotu.

Svätý Pavol vedie Korint'anov k pochopeniu, že charizmy sú im dané pre duchovný úžitok celého spoločenstva. Nemajú sa používať na akúsi demonštráciu toho, že niekto bol obdarovaný, ale pre budovanie Cirkvi.

Bolo by pre nás užitočné na tomto mieste sa zamyslieť, ako používame rôzne dary od Boha my. I keď azda nemajú príchut' zázračnosti, ako to vidíme u Korint'anov, predsa každá naša dobrá schopnosť, talent, je darom od Boha. Boh nám ho dal, aby sme tento dar použili na budovanie cirkvi. Skúsme sa teda dnes zamyslieť, považovať, o aké dary v našom prípade ide a ako by sme ich mohli ponúknuť Cirkvi.

Mt 25, 1-13

Človek nie je perpetuum mobile. Pre svoj telesný život potrebuje neustále dopĺňať energiu zvonku. Prijímame jedlo, tekutiny. Je to základná potreba telesného života. Človek takto nechtiac je napojený na tento svet a vôbec ho nenapadne prerušiť toto spojenie, pretože bez jedla alebo tekutín sa nedá žiť.

Človek však nie je iba telo. Má nesmrteľnú dušu. Aby mohol duchovne rásť, čo je predpoklad šťastnej večnosti, musí tak isto neustále dopĺňať energiu, ktorá posilňuje ducha. Sme ratolesti, ktoré čerpajú

výživné látky z kmeňa viniča, ktorým je Kristus. Od neho prichádza sila, ktorá nás uschopňuje prinášať ovocie viery.

Čo sa však stane, ak sa toto spojenie s Kristom preruší? Telo bez potravy chradne. S dušou je to podobné. Pociťujeme to ako určitú vyprahnutosť, neschopnosť žiť plným životom viery. Toto prerušenie spojenia s Kristom spôsobuje hriech a spoliehanie sa na vlastnú silu. Evanjelista Marek (4, 19) hovorí, že semeno nemohlo vyrásť, lebo bolo udusené starosťami a všelijakými žiadosťami života.

Musíme si chrániť svoje spojenie s Kristom za každú cenu. Aby sa nám to podarilo, uvažujme často o dnešnom podobenstve. Ak budeme nasledovať múdre panny, budeme bdieť v tom zmysle, že si budeme chrániť svoje spojenie s Kristom.